

4. Франко І. Мислі о еволюції в історії людськості // І.Франко. Зібрання творів у п'ятдесяти томах. – К.: Наукова думка, 1986. – Т. 45. – С. 76-139.

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОПУЛЯРНОЇ МУЗИКИ

Доп. - Попова К. ,ПР-41
Наук. кер. - доц. Козинцева Т.О.

Масова культура визначається як специфічна система творення культурних цінностей, які розраховані на масове тиражування та споживання. Масова музична культура є основною гілкою масової культури, так як лише музика не потребує попереднього осмислення і діє одразу на емоції, викликаючи у слухача певні асоціації. Спрощеність та масовість продукту обумовлює реалізацію ним стереотипів, під якими ми розуміємо стандартизований, стійкий, емоційно-насичений, ціннісно-визначений образ.

Масова музична культура як продукт з найбільшим попитом, стала провідною культурною формою, під впливом процесів глобалізації вона перетворилася на феномен загальносвітового масштабу. У цих умовах особливої актуальності набуває проблема реалізації стереотипів, соціальних та гендерних, у масовій музичній культурі.

За останніми результатами українських чартів найпопулярнішими можна назвати такі композиції: „ЛМЛ” ВІА ГРА, „А я люблю” Юлія Рай, „Відправила меседж” Н. Могілевська, „Пупсик” Тіна Кароль. Ці композиції протрималися або ще тримаються на основних позиціях в чартах, та деякий час займали 1,2,3 місця. На основі цього можна зробити висновок, що дані пісні насправді представляють сучасну українську масову та поп-культуру.

Наприклад, тексти пісень Т.Кароль жартівливо, але привабливо, зображують жінку хтивою, малоосвіченою та недобррозичливою.Звертання представлені нестлиливими словами,

які виражають примітивне почуття любові та ніжності (*милий, смешной, игривый; пусик, мой сладкий пусик*). Жінка постає покірною, пасивною, при цьому вважаючи, що так і повинно бути. Модель „жіночого щастя” виражається у традиційній формулі „Я на край света, уйду с тобой”, „Твоя улыбка милее всех, эх”, представляючи жіноче сприйняття коханого як єдиного.

Відносини між чоловіком та жінкою примітизуються. Постає подвійний гендерний стереотип, сприйняття і чоловіка, і жінки, як сексуального об’єкту. Довіра, повага та кохання залежать лише від рівня та якості сексуальних відносин.

Проаналізуємо текст останнього хіта Н. Могілевської „Відправила message”, який близько двох місяців не сходив з перших місць в основних чартах країни, таких як М1, хіт-парад „Наше Радіо” та ін.

Лексично і стилістично пісня оформлена просто. Присутні порівняння „Як дві зорі тілами”, „Як море на весь екран”, в яких автор використовує традиційні образи моря та зірок.

Автор вдається до архетипів, використовуючи всім знайому і близьку ситуацію розставання та поривання стосунків. Дівчина самоутверджується лише за рахунок того, що кидає хлопця, який її використовує. Любов зводиться до стандартних відносин і трактування її доволі примітивне „Любов – це велика сила”. Гендерним стереотипом є сприйняття сучасної жінки/дівчини як особи з проблемами лише на інтимно-особистому рівні.

Тема любові є найпопулярнішою у масовій культурі, однак, розглядають, як правило, лише поверхневі аспекти, більшою частиною, це події, які пов’язують молодих людей, сексуальний потяг та бажання бути частиною маси.

Звернімося до пісні „А я люблю” співачки Юлії Бодай.

Стилістично пісня написана досить просто, складні лексичні елементи відсутні. Присутні порівняння (*І я, як сніг, падаю*), метафори (*І все одно мені, що тану, тану, тану на землі*).

Сюжет простий: дівчина обирає, що важить більше, думка подруг, друзів чи кохання, і зрештою робить вибір на користь коханого. Реалізується гендерний стереотип жертовності жінки, яка живе лише для чоловіка „*І я, як сніг, падаю лише до твоїх ніг*”. Відносини чоловіка та жінки визначає доля, що є типовим для патріархального світогляду

*„Ти не впізнав в мені
долю свою, на жаль.”*

Лексично у текстах переважають словосполучення та порівняння, побудовані відповідно з прикметників та іменників і семантично гендерні стереотипи реалізуються саме через прикметники, які дають дівчині чи жінці відповідну характеристику.

Наприклад,

*„Милый, смешной, игривый
Закроешь глазки и полетим”
„Пупсик, мой сладкий пупсик
Давай за ручку гулять с тобой”
„Солнце, я не ревную
Я знаю сложно любить такую”*

(Тіна Кароль „Пупсик”)

Очевидним є вираження гендерних стереотипів через прикметники, які дають дівчині традиційні характеристики солодкої, вдавано ніжної та пасивної.

Дієслова, з іншого боку, зображують традиційні заняття, реалізуючи таким чином, низку стереотипів щодо жінки.

*„Як вони
Нині назвуть мене?
Нині штовхнуть мене”
„І я, як сніг, падаю
Лише до твоїх ніг”*

(Ю.Бодай „А я люблю”)

Отже, основними лексичними засобами для вираження

гендерних стереотипів у тексті є прикметники й іменники для надання традиційних характеристик жінці як частини патріархального світу, покірної, пасивної, ніжної, люблячої. Дієслова є засобом вираження традиційних занять жінок, - чекання, приниження чоловіком.

Взаємозв'язок масової культури та гендеру реалізується через спрощене сприйняття людини як істоти лише з біологічними та примітивними соціально-побутовими й інтимними проблемами.

Шляхами до вирішення проблеми поширення масової культури на Україні та зменшення поширення гендерних стереотипів є підвищення рівня життя та освіченості населення, виховання смаку та внутрішньої культури, але тоді постає проблема реалізації такої програми. Людська природа, відмінність та кількість думок унеможлиблюють стовідсоткову реалізацію проекту освіти, яка б забезпечила знаннями та зробила б вклад у виховання внутрішньої культури людей, ліквідувавши таким чином споживача масового продукту.

ІНФОРМАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ВЛАДИ

Доп. - Пікін С.Г., ІН-51

Наук. кер. – доц. Козинцева Т.О.

Тема контролю свідомості людини завжди була дуже гострою. Ще з найдавніших часів керівні шари суспільства прагнули підкорити своїй волі інших. З самого початку свого існування людство прагнуло знань. Первісні люди та перші цивілізації шукали пояснення оточуючим їх явищам у надприродних силах, тому велику владу тут мали жерці, шамани, знахарі тощо, які могли «здобувати» знання зі світу духів. Саме з цих часів починаються перші спроби маніпуляції свідомістю людей через спільні ритуали спілкування з духами предків. Набір методів маніпуляції свідомістю росте і вдосконалюється разом з розвитком людського суспільства. І сьогодні, у часи потужних засобів масової інформації, які дали нове величезне поле для експериментів з громадською думкою,